

Projekt

z dnia 20 maja 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE**

z dnia 2021 r.

**w sprawie udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów
inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej**

Na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.¹⁾) Rada Miejska w Śremie uchwała, co następuje:

Rozdział 1.

Zasady udzielania dotacji

§ 1. 1. Dotacja celowa z budżetu gminy Śrem udzielana jest na dofinansowanie kosztów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych na terenie gminy Śrem, polegających na:

- 1) modernizacji systemu grzewczego związanej z likwidacją źródła ciepła opalanego paliwem stałym, rozumianą jako trwałe odłączenie od systemu grzewczego i jego zastąpieniu, jednym z niżej wymienionych źródeł ciepła:
 - a) kotłem gazowym,
 - b) kotłem elektrycznym lub urządzeniem elektrycznym będącym bezpośrednim źródłem energii cieplnej,
 - c) kotłem olejowym,
 - d) pompą ciepła;
- 2) montażu pompy ciepła będącej jedynym źródłem ciepła służącym ogrzewaniu pomieszczeń i wody użytkowej;
- 3) montażu w systemie grzewczym źródła wykorzystującego energię odnawialną typu kolektor słoneczny, pompa ciepła.

2. Dotacją objęta jest inwestycja wymieniona w ust 1, realizowana w istniejącym lokalu lub budynku, z zastrzeżeniem ust. 3.

¹⁾Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały zgłoszone w: Dz. U. z 2019 r. poz. 1815, MP z 2020 r. poz. 899 i 961, Dz. U. z 2020 r. poz. 1378, 1565, 2127, 2338 oraz z 2021 r. poz. 802 i 868.

3. Dopuszcza się realizację inwestycji, o której mowa w ust. 1 pkt 2 w nowo powstającym budynku.

§ 2. Od warunku likwidacji źródła ciepła opalanego paliwem stałym, o której mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 można odstąpić w przypadku występowania kominka lub kozy, niestanowiących głównego źródła zaopatrzenia w ciepło, zapewniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń, określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe (Dz. Urz. UE. L Nr 193, str. 1, z 2016 r. L Nr 346, str. 51).

§ 3. Dotacją objęte są tylko urządzenia, które spełniają wszelkie konieczne normy i są dopuszczone do użytkowania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. W przypadku, gdy inwestycja jest wykorzystywana w prowadzonej działalności gospodarczej przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą, w tym w działalności w sektorze rolnym lub w zakresie rybołówstwa, udzielone dofinansowanie odpowiednio:

- 1) nie stanowi pomocy publicznej;
- 2) stanowi pomoc de minimis w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE. L Nr 352, str. 1, z 2020 r. L Nr 215, str. 3), której udzielanie ogranicza się do 30 czerwca 2024 r.;
- 3) stanowi pomoc de minimis w rolnictwie w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE. L Nr 352, str. 9, z 2019 r. L Nr 51I, str. 1), której udzielanie ogranicza się do 30 czerwca 2028 r.;
- 4) stanowi pomoc de minimis w rybołówstwie w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE. L Nr 190, str. 45, z 2020 r. L Nr 414, str. 15), której udzielanie ogranicza się do 30 czerwca 2023 r.

Rozdział 2.

Koszty inwestycji i wysokość dotacji

§ 5. 1. Dofinansowaniem objęta jest inwestycja, której koszty poniesiono od dnia zawarcia umowy o udzielenie dotacji, pod warunkiem, że nie zostały one sfinansowane w całości z innych środków publicznych, co wymaga pisemnego oświadczenia złożonego przez beneficjenta przy rozliczeniu dotacji.

2. Kosztami objętymi dotacją są:

- 1) koszty nabycia lub montażu urządzeń oraz osprzętu instalacji wewnętrznej lub zewnętrznej niezbędnych do realizacji inwestycji;
- 2) koszty nabycia lub montażu wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania lub ciepłej wody użytkowej, w tym również koszty nabycia lub montażu grzejników;
- 3) koszty nabycia lub montażu wkładu kominowego, w przypadku modernizacji systemu odprowadzania spalin, niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania nowego źródła ogrzewania;
- 4) wartość podatku od towarów i usług (VAT), jeśli beneficjentowi nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT.

§ 6. 1. Wysokość dotacji wynosi:

- 1) 80% udokumentowanych kosztów, lecz nie więcej niż 5 000,00 zł, w przypadku inwestycji, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 i pkt 2, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) 30% udokumentowanych kosztów, lecz nie więcej niż 2 500,00 zł, w przypadku inwestycji, o której mowa w § 1 ust. 1 pkt 3.

2. W przypadku realizacji inwestycji, o której mowa w § 1 ust. 1 pkt 1, związanej z:

- 1) likwidacją wspólnego dla dwóch lub więcej lokali lub budynków źródła ciepła opalanego paliwem stałym i jego zastąpieniem odpowiednio dwoma lub więcej źródłami ciepła, indywidualnymi dla poszczególnych lokali lub budynków;
- 2) likwidacją dotychczasowych indywidualnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym w dwóch lub więcej lokalach lub budynkach i zastąpieniem ich jednym, wspólnym dla tych lokali lub budynków źródłem ciepła;

3) likwidacją wspólnego dla dwóch lub więcej lokali lub budynków źródła ciepła opalanego paliwem stałym i jego zastąpieniem jednym, wspólnym dla tych lokali lub budynków źródłem ciepła

– wysokość dotacji wynosi 80% udokumentowanych kosztów, lecz nie więcej niż 10 000,00 zł.

Rozdział 3.

Tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji

§ 7. Wnioskodawca ubiegający się o dotację zobowiązany jest do złożenia wniosku o udzielenie dotacji wraz z wymaganymi dokumentami.

§ 8. Wniosek o udzielenie dotacji powinien zawierać: imię i nazwisko lub nazwę wnioskodawcy, jego adres zamieszkania lub siedziby, określenie inwestycji, planowany termin jej realizacji, wskazanie lokalizacji, rodzaju i tytułu prawnego do nieruchomości, w której planowana jest inwestycja oraz datę i podpis wnioskodawcy.

§ 9. 1. Do wniosku o udzielenie dotacji dołącza się:

- 1) zgodę władającego lokalem/budynkiem na wykonanie inwestycji w przypadku, gdy wnioskodawca nie jest władającym lokalem/budynkiem;
- 2) oświadczenie o prawie do obniżenia kwoty należnego podatku VAT o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT;
- 3) fotografię, opatrzoną datą jej wykonania, przedstawiającą istniejące źródło ogrzewania, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1, przed jego likwidacją.

2. Do wniosku o udzielenie dotacji złożonego przez podmiot, dla którego udzielone dofinansowanie stanowi pomoc de minimis albo pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, należy dołączyć również dokumenty i informacje, których zakres określony został w art. 37 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743):

- 1) wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;

2) informacje określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. Nr 53, poz. 311, z 2013 r. poz. 276, z 2014 r. poz. 1543) lub w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie i rybołówstwie (Dz. U. Nr 121, poz. 810).

§ 10. Wnioski o udzielenie dotacji wraz z wymaganymi załącznikami składa się do Burmistrza Śremu (ul. Plac 20 Października 1, 63-100 Śrem) przez cały rok.

§ 11. W przypadku ubiegania się o dotację celową z budżetu gminy Śrem na dofinansowanie kosztów inwestycji, o których mowa w § 6 ust. 2, należy złożyć jeden wniosek o udzielenie dotacji.

§ 12. Wnioski o udzielenie dotacji należy składać przed realizacją inwestycji, w szczególności przed zakupem i montażem dotowanych urządzeń, a w przypadku inwestycji, o której mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 przed likwidacją źródła ciepła.

§ 13. W przypadku stwierdzenia braków formalnych we wniosku o udzielenie dotacji, Burmistrz Śremu wzywa wnioskodawcę do ich usunięcia w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

§ 14. 1. Po zweryfikowaniu wniosku Burmistrz Śremu zawiera z wnioskodawcą umowę o udzieleniu dotacji, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Rozpatrywanie wniosków odbywa się w kolejności ich wpływu, przy czym za dzień wpływu wniosku uważa się dzień, w którym wniosek staje się kompletny, do momentu wyczerpania się środków przeznaczonych na ten cel w budżecie gminy.

3. Wnioski, które nie zostaną zrealizowane w danym roku budżetowym z powodu wyczerpania środków, zostaną rozpatrzone w pierwszej kolejności w kolejnym roku budżetowym, o czym pisemnie zawiadamia się wnioskodawcę.

§ 15. O odmowie udzielenia dotacji Burmistrz Śremu pisemnie informuje wnioskodawcę.

Rozdział 4.

Sposób rozliczania dotacji

§ 16. Beneficjent zobowiązany jest w terminie określonym w umowie o udzieleniu dotacji do:

- 1) zrealizowania dotowanej inwestycji;
- 2) przedłożenia Burmistrzowi Śremu rozliczenia, obejmującego zestawienie faktur VAT/rachunków dokumentujących koszty inwestycji;
- 3) przedłożenia dowodu potwierdzającego dokonanie zapłaty za fakturę VAT/rachunek;
- 4) przedłożenia oświadczenia, o którym mowa w § 5 ust. 1;
- 5) przedłożenia oświadczenia o zrealizowaniu inwestycji zgodnie z przepisami prawa, w tym prawa budowlanego wraz z podaniem terminu jej zakończenia.

§ 17. Dokumenty finansowe muszą być przedstawione w postaci oryginałów, przy czym dokumentem finansowym jest faktura VAT lub rachunek wystawiony na beneficjenta.

§ 18. 1. Burmistrz Śremu po złożeniu rozliczenia przez beneficjenta:

- 1) sprawdza poprawność i kompletność rozliczenia;
- 2) na oryginale faktury VAT/rachunku pozostawia adnotację o udzielonej dotacji;
- 3) zwraca beneficjentowi przedłożone dokumenty finansowe;
- 4) wypłaca przyznaną dotację w terminie określonym w umowie o udzieleniu dotacji.

2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przedłożonym przez beneficjenta rozliczeniu i nieusunięciu ich w wyznaczonym terminie lub niezrealizowania inwestycji zgodnie z warunkami określonymi w umowie, Burmistrz Śremu odmawia wypłaty dotacji, informując o tym beneficjenta na piśmie.

Rozdział 5.

Postanowienia końcowe

§ 19. Traci moc uchwała Nr 293/XXXI/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie zasad udzielania oraz trybu postępowania i sposobu rozliczania dotacji celowych z budżetu gminy Śrem na dofinansowanie kosztów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zmieniona uchwałą Nr 376/XL/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 listopada 2017 r., uchwałą Nr 430/XLIV/2018 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 kwietnia 2018 r., uchwałą Nr 443/XLV/2018 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 7 czerwca 2018 r., uchwałą Nr 474/XLIX/2018 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 18 października 2018 r., uchwałą Nr 50/IV/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 21 marca 2019 r., uchwałą Nr 171/XVI/2020 r. Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 maja 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2020 r. poz. 6656).

§ 20. Do wniosków o udzielenie dotacji złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 21. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śremu.

§ 22. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski

Uzasadnienie
UCHWAŁY NR
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE
z dnia 2021 r.

w sprawie udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska umożliwia udzielanie dotacji celowej ze środków stanowiących dochody budżetów gmin lub budżetów powiatów, pochodzących z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych, na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej:

1) podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, w szczególności:

- a) osobom fizycznym,
- b) wspólnotom mieszkaniowym,
- c) osobom prawnym,
- d) przedsiębiorcom;

2) jednostkom sektora finansów publicznych, będącym gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Zgodnie z art. 403 ust. 5 przywołanej ustawy rada gminy (lub rada powiatu) w drodze uchwały określa zasady udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej. Zasady te obejmują w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania.

Dotychczas obowiązująca uchwała Nr 293/XXXI/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie zasad udzielania oraz trybu postępowania i sposobu rozliczania dotacji celowych z budżetu gminy Śrem na dofinansowanie kosztów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, mimo że sześciokrotnie zmieniana, straciła na swej aktualności z uwagi na wyniki najnowszych badań czy trendy rozwojowe. Przy tej okazji weryfikacji poddane zostały wymogi formalne związane z kosztami objętymi dotacją oraz załącznikami do wniosku o udzielenie dotacji i do jej rozliczenia.

Nadto zostały wprowadzone odpowiednie terminy ograniczające możliwość udzielenia pomocy de minimis w poszczególnych działach gospodarki.

Istotne zmiany dotyczą finansowania poszczególnych rodzajów inwestycji, bowiem:

1) rezygnuje się z dotowania inwestycji związanych z:

a) zastąpieniem kotła opalanego paliwem stałym (węgiel, pelet) innym kotłem zasilanym tym samym rodzajem paliwa, ale spełniającym wyższe wymogi jakościowe, w przypadku których dotacja wynosiła nie więcej niż 5 000 zł,

b) montażem mikroinstalacji do produkcji energii elektrycznej (np. panele fotowoltaiczne), w przypadku których dotacja wyniosła nie więcej niż 2 000 zł;

2) wprowadza się dofinansowanie w wysokości nie większej niż 5 000 zł dla inwestycji związanych z montażem pompy ciepła będącej jedynym źródłem ciepła służącym ogrzewaniu pomieszczeń i wody użytkowej, w przypadku jej realizacji w istniejącym lub nowo powstającym budynku.

Uzasadnienie wprowadzanych zmian wynika z przyjęcia przez polski rząd, 02.02.2021 r., „Polityki Energetycznej Polski do roku 2040”, która jest kompasem między innymi dla obywateli w zakresie transformacji polskiej gospodarki w kierunku niskoemisyjnym. Opiera się ona na trzech filarach, przy czym trzeci filar dotyczy dobrej jakości powietrza. **Rząd zakłada transformację ciepłownictwa między innymi poprzez wycofanie węgla z użycia w ciepłownictwie indywidualnym. I tak: w miastach do 2030 r., a na obszarach wiejskich do 2040 r., przy jednoczesnym zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii.**

Z kolei przyjęta przez Komisję Europejską, 14.10.2020 r., Strategia „Fala renowacji”, pokazuje, że modernizacja budynków w państwach członkowskich to duże i ważne wyzwanie, gdyż to właśnie budynki odpowiadają za ponad jedną trzecią wszystkich unijnych emisji dwutlenku węgla.

W związku z tym, że niebezpiecznie rośnie zanieczyszczenie powietrza, jedynym rozwiązaniem jest przechodzenie na niskoemisyjne lub zeroemisyjne źródła energii, bezemisyjne źródła wykorzystujące najnowsze, wysokosprawne technologie.

Pomimo dosyć dużej świadomości problemu smogu tempo wymiany przestarzałych kotłów na węgiel i drewno pozostawia wiele do życzenia.

Miasta odchodzą od dotowania inwestycji związanych z wymianą pieca opalanego paliwem stałym na piec opalany tym samym rodzajem paliwa (np. Bydgoszcz, Konin, Kraków, Poznań).

Polski Alarm Smogowy za Instytutem Ekonomii Środowiska informuje, że 70% domów jednorodzinnych w Polsce ogrzewanych jest za pomocą węgla i drewna w tzw. kopciuchach, które nie spełniają żadnych norm emisyjnych. Nadto w Polsce problem smogu nie dotyczy wyłącznie dużych miast. Twarzą polskiego smogu są właśnie małe miejscowości i wsie, przy czym często na wsiach jakość powietrza jest dużo gorsza niż w mieście.

Jakość powietrza w Polsce od lat należy do jednej z najniższych wśród krajów Unii Europejskiej. Według raportu „Air quality in Europe – 2020 report” Polska pod względem najwyższych stężeń zanieczyszczeń zajmuje: pierwsze miejsce w zakresie stężeń pyłów $PM_{2,5}$ i BaP oraz drugie w zakresie stężeń pyłów PM_{10} . Benzoapiren jest substancją o udowodnionym działaniu rakotwórczym. Problem złej jakości powietrza przekłada się na zdrowie ludzi. Według Europejskiej Agencji Środowiska w 2020 r. zanotowano w Polsce ponad 46 tysięcy zgonów spowodowanych tylko i wyłącznie narażeniem na pył $PM_{2,5}$.

Ogrzewanie gospodarstw domowych jest najbardziej problematycznym zagadnieniem. Szacuje się, że w Polsce jest 4,5 mln domów jednorodzinnych ogrzewanych poprzez spalanie paliw stałych (głównie węgla i drewna), z tego prawie 40% stanowią budynki ogrzewane wyeksploatowanymi kotłami zasypowymi (tzw. kopciuchami). Natomiast drewno i biomasa stanowią podstawowe źródło ogrzewania w około 1 mln gospodarstw (kolejne 22%).

Zgodnie z najnowszymi danymi sektor komunalno-bytowy odpowiada za ponad 40% całkowitej emisji pyłów $PM_{2,5}$ i PM_{10} . Jest to kluczowe źródło zanieczyszczeń pyłowych. Sektor ten jest również potężnym źródłem emisji wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (ponad 80% całkowitego zanieczyszczenia). Jeżeli chodzi o najsilniejsze znane ludzkości toksyny (polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i polichlorowane dibenzofurany), to emisja w ponad 60% pochodzi właśnie z sektora komunalno-bytowego i jest to pokłosie spalania substancji niedopuszczonych do spalania, w szczególności odpadów komunalnych, zwłaszcza z tworzyw sztucznych.

Na przestrzeni ostatnich 30 lat istnieje niewielki trend spadkowy, jeśli chodzi o udział zanieczyszczeń pyłowych PM (porównanie roku 2020 do 2000 daje informację, że Polska znajduje się w tym samym punkcie). Podobna sytuacja przedstawia się w przypadku wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Emisja, w szczególności CO i pyłów, z kotłów opalanych węglem i drewnem, jest wielokrotnie wyższa niż w przypadku kotłów zasilanych gazem ziemnym, gazem płynnym czy olejem opałowym. Badania, przeprowadzone przez prof. dr hab. inż. Artura Badyda z Politechniki Warszawskiej, na kotłach 5 klasy, spełniających wymogi dyrektywy ws. ekoprojektu, opalanych ekogroszkiem wykazały, że te, rzekomo niskie emisje są wykazane przede wszystkim „na papierze”. W warunkach rzeczywistych okazuje się, że emisje są znacznie większe, co w efekcie przyczynia się do spadku jakości powietrza, który obserwowany jest od lat.

Jaki skutek ten stan powietrza wywiera na ludzkie zdrowie? Im drobniejsze pyły, tym głębiej wnikają do układu oddechowego. Najdrobniejsze pyły są w stanie przeniknąć nie tylko do układu oddechowego czy krążenia, ale również trafiają do mózgu. Z pyłami powiązane są metale ciężkie i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, które wraz z pyłami trafiają do krwioobiegu i centralnego układu nerwowego. Wśród najważniejszych skutków zdrowotnych wymienia się: zwiększoną umieralność, zmiany w funkcjach fizjologicznych płuc, zwiększoną częstość występowania chorób nowotworowych i cukrzycy (w tym u dzieci), zmiany prenatalne czy negatywny wpływ na zdolności poznawcze szczególnie u dzieci.

Wśród koniecznych i pilnych działań krótkoterminowych wymienia się ograniczenie użytkowania kominków i kotłów węglowych zwłaszcza w okresach epizodów smogowych. Są to jednak środki, które można stosować na co dzień. **Kluczowe jest jednak zlikwidowanie przyczyn zanieczyszczenia powietrza, a nie walka z jego skutkami. Działanie docelowo musi polegać na usunięciu wszystkich indywidualnych urządzeń grzewczych, które są opalane paliwami stałymi.** Jedynie Kraków zdecydował się na tak restrykcyjne rozwiązanie – wprowadzenie zakazu stosowania paliw stałych.

W Krakowie zakaz palenia obowiązuje od 01.09.2019 r. i dopiero od tego momentu nastąpił spadek emisji zanieczyszczeń, który jest mierzalny, zauważalny i realny. W „Programie Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego 2020”, wprowadzającym regulacje dla 182 gmin, **ustanowiono zakaz finansowania ze środków publicznych kotłów na węgiel od 01.01.2021 r. , podwyższono wymogi dla kotłów na biomasę.**

Jak się okazuje biomasa (w tym pelet) ma swoje słabości i nie stanowi panaceum na rozwiązanie problemu złej jakości powietrza, jeśli chodzi o emisję, bowiem przy jej spalaniu pojawiają się bardzo groźne pyły, trudne do wytrącenia, szczególnie w energetyce tzw. niezawodowej (energetyka zawodowa radzi sobie z tymi problemami). Ekspertki podkreślają, że tam, gdzie istnieje możliwość ograniczenia biomasy do wykorzystywania w paleniskach indywidualnych, należy taki kierunek obrać.

W latach 2018 – 2020 do Burmistrza Śremy wpłynęły 74 wnioski związane z wymianą kotłów na te opalane paliwem stałym, co stanowiło 21% ogółu złożonych wniosków.

Biorąc powyższe pod uwagę zaproponowano możliwość uzyskania dofinansowania na tym samym poziomie (5 000 zł) w przypadku budowy nowych budynków, które będą ogrzewane w całości za pomocą pomp ciepła. Rozwiązanie to wychodzi naprzeciw istniejącym trendom.

Otóż, pompy ciepła są uznane za kluczowe rozwiązania w głównych strategiach Europejskiego Zielonego Ładu, czyli strategii dotyczącej integracji sektora energetycznego i sektorowej strategii budynkowej Komisji Europejskiej wspomnianej już „Fali renowacji”. Obydwie strategie w spójny sposób przedstawiają, jaki będzie model transformacji energetycznej w Unii Europejskiej. Według Komisji Europejskiej przewidywane są znaczące wzrosty udziału pomp ciepła w zasobie budownictwa indywidualnego do 40% w 2030 r. oraz do 50-70% w 2050 r. W budynkach komercyjnych udział ten będzie jeszcze większy, tj. 65% w 2030 r. i 80% w 2050 r.

Największe, wręcz spektakularne wzrosty sprzedaży pomp ciepła w 2020 r. osiągnięto w segmencie pomp ciepła typu powietrze/woda, gdzie nastąpił wzrost o 108% w stosunku do wyniku z 2019 r. Warto podkreślić, że w 2020 r. sprzedano w Polsce blisko pięciokrotnie więcej pomp ciepła typu powietrze/woda niż w 2017 r., a w stosunku do poziomu sprzedaży z 2011 r. nawet 32 razy więcej. Cały rynek pomp ciepła służących do centralnego ogrzewania wzrósł o około 77% w stosunku do 2019 r., a cały rynek pomp ciepła o około 52%.

Analizy wskazują, że liczba sprzedanych pomp ciepła do ogrzewania budynków, w Polsce, po raz pierwszy przekroczyła liczbę sprzedanych kotłów węglowych w 2020 r., a do tego przekroczyła np. liczbę sprzedanych pomp ciepła w Wielkiej Brytanii w 2020 r.

Za szczególnie wyjątkowe należy uznać to, że rynek polski jako jeden z niewielu rynków europejskich w ostatniej dekadzie w każdym roku odnotowywał stabilne wzrosty sprzedaży pomp ciepła.

Warto podkreślić, że pompa ciepła zamontowana w budynku nie powoduje żadnej tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza.

Według oceny PORT PC w nowych budynkach jednorodzinnych, szczególnie w obszarach miejskich i podmiejskich, pompy ciepła stały się technologią pierwszego wyboru. Ten trend pogłębi się w całej Polsce w związku ze zmianami wynikającymi z wymogów warunków technicznych dotyczących nowych budynków od 01.01.2021 r. Również w programie „Czyste Powietrze”, w przypadku budynków istniejących, pompy ciepła stały się od maja 2020 r. (po zmianach w programie) technologią drugiego wyboru, zaraz po kondensacyjnych kotłach gazowych.

Wobec przedstawionych uwarunkowań i trendów rozwojowych gmina Śrem nie może pozostawać bierna. Działania na rzecz ochrony zdrowia i życia mieszkańców, a związane z poprawą jakości powietrza, stanowią zarazem wyzwanie, jak i ciężący na władzach obowiązek podejmowania konkretnych i zdecydowanych kroków.

Projekt uchwały zgodnie z art. 7 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej został zgłoszony Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wobec powyższego podjęcie uchwały uznać należy za uzasadnione.

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski